

Turinys

V skyrius. Nerami planeta

Fejerverkas iš Žemės gelmių.....	2
Etna – Europos nenuorama.....	3
Žvilgsnis į Žemės gelmes.....	4
Ką galėtų papasakoti akmenys?.....	5
Žemė – milžiniška dėlionė.....	7
Kas vyksta plokščių pakraščiuose?.....	10
Įsivertinimas.....	11

Žemės drebėjimai – plokščių judėjimo

padariniai.....	12
Cunamis – visa griauanti banga.....	14
Apsauga nuo žemės drebėjimų.....	15
Audrų milžinai.....	16
Upės – kraštovaizdžio dizainerės.....	18
Nevaldoma upių galia.....	20
Įsivertinimas.....	21

VI skyrius. Įvairus pasaulis

Žemė viena – pasauliai skirtingi.....	22
Vaikai be vaikystės.....	23
Kaip gyvena pasaulio moterys?.....	24
Karai ir konfliktai.....	25
Pagalba kitiems.....	26
Įsivertinimas.....	27

VII skyrius. Mūsų bendras pasaulis

Tarp tradicijų ir pažangos.....	28
Kas yra globalizacija?.....	29
Medijų globalizacija.....	30
Džinsai – pasaulinė prekė.....	32
Laimėtojai ir pralaimėtojai.....	33
Ką slepia tavo mobilusis telefonas?.....	34
Ištekliai – pasaulio problema.....	35
Kas yra visuotinės problemos?.....	36
Įsivertinimas.....	38

Pasaulio politinis žemėlapis.....	39
Pasaulio gamtinis žemėlapis.....	40

Mielieji moksleiviai,

atliekant kai kurias užduotis šiame sąsiuvinyje, teks naudotis geografijos vadovėliu ŽEMĖ 7, gana dažnai prireiks ir geografijos atlaso. Tam, kad darbas vyktų sparčiau, kai kuriose užduotyse nurodomi simboliai:

– naudotis geografijos vadovėliu;

– ieškoti informacijos internete;

– pasitelkti geografijos atlasą;

8–9 p. – temos puslapis vadovėlyje.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Projekto vadovas Rytas Šalna

Autoriai: Lina Barauskienė, Angelė Pakamorienė, Rytas Šalna

Kalbos redaktorė Renata Levickienė

Dizainerė ir maketuotoja Indrė Salanginaitė

Viršelio autorė Indrė Salanginaitė

© Lina Barauskienė, Angelė Pakamorienė, Rytas Šalna

© Leidykla „Briedis“, 2024

ISBN 978-609-494-112-2

BRIEDIS

Iliustracijų šaltiniai:

Rick McKee; Marius Zavadskis; Richter skala 6.9, Justus Perthes verlag Gotha GmbH, Gotha 1997; Berghof Foundation, Servicestelle Friedensbildung; Sensvector. Westermann Schroedel Diesterweg Schöningh Winklers GmbH, Braunschweig; www.dreamstime.com: Georgii Dolgykh; Wisconsinart; Birute Vijeikiene; Fotolesnik; Brizmaker; Huating; Yiannis Papadimitriou; Zsuzsac; Denis Zorin; Mast3r; Oceloti; Bambam Kumar Jha; Wirestock; Valerii Molodavkin; Altitudevs; 7vector; Smokingcoolcat; Pakorn Kumruen; Smandy; Chesterf; Gstudioimagen; Anna Rassadnikova; Hrlumanog; Valerii Solodky; Chotwitnote, www.shutterstock.com: Nackartwork.

1 Islandija sustabdė pasaulį

2010 m. išsiveržus Islandijos ugnikalniui Ejařadlajokudliui, per kelias valandas buvo uždaryta daugybė Europos oro uostų. Tai paveikė milijonus žmonių, o šios stichijos pabaigos niekas negalėjo prognozuoti.

1. Išvardyk penkis šalis, kurių visa teritorija pateko į išplitusių pelenų zoną.

.....

2. Paaiškink, kodėl didžioji dalis pelenų nusidriekė rytų kryptimi.

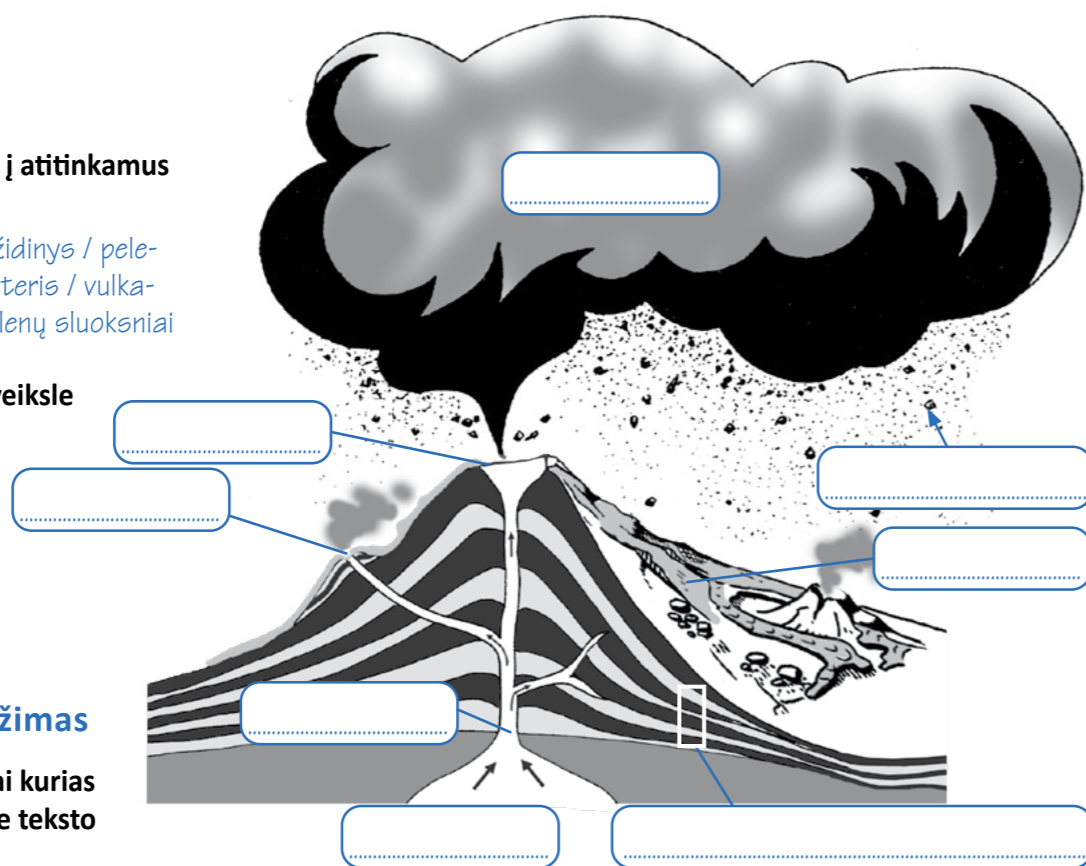
.....

2 Ugnikalnis

1. Įrašyk nurodytas sąvokas į atitinkamus langelius paveiksle.

krateris / lava / magmos židinytis / pelenai / stemplė / šoninis krateris / vulkaninės bombos / lavos ir pelenų sluoksniai

2. Raudonai nuspalvink paveiksle magmą ir lavą.

3 Ugnikalnio išsiveržimas

2 užduotyje išvardytas kai kurias sąvokas įrašyk praleistose teksto vietose.

Aukštos temperatūros veikiamos uolienos Žemės gelysė pradeda lydėtis. Išsilydžiūsijs ima kaupėtis
 ir siaura kyla į viršų. Didėjant spaudimui, sustingusi lava ugnikalnio
 sprogsa ir didžiulės jėgos išmetama aukštyn. Virš ugnikalnio iškyla milžiniškas
 ir debesis. Dideliu greičiu ant žemės krinta
 Iš kraterio išsiveržusi ugnikalnio šlaitais teka žemyn, viską naikindama ir degindama.

1 Etna

Remkis ir atlik šias užduotis.

1. Surink duomenis apie didžiausią Europos ugnikalnį.

Ugnikalnio tipas:

Šalis:

Padėtis saloje:

Žinomi miestai greta:

Paskutinis išsiveržimas:

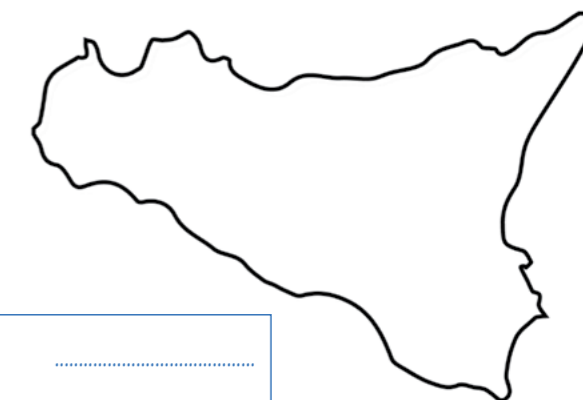
Aukštis virš jūros lygio:

Pavojingumas:

Ypatumai:

.....

2. Sicilijos salos kontūriniame žemėlapyje pažymėk Etnos ugnikalnį, jį juosiantį kelią, didžiausius salos miestus. Sutartinius ženklus nurodyk legendoje.

.....

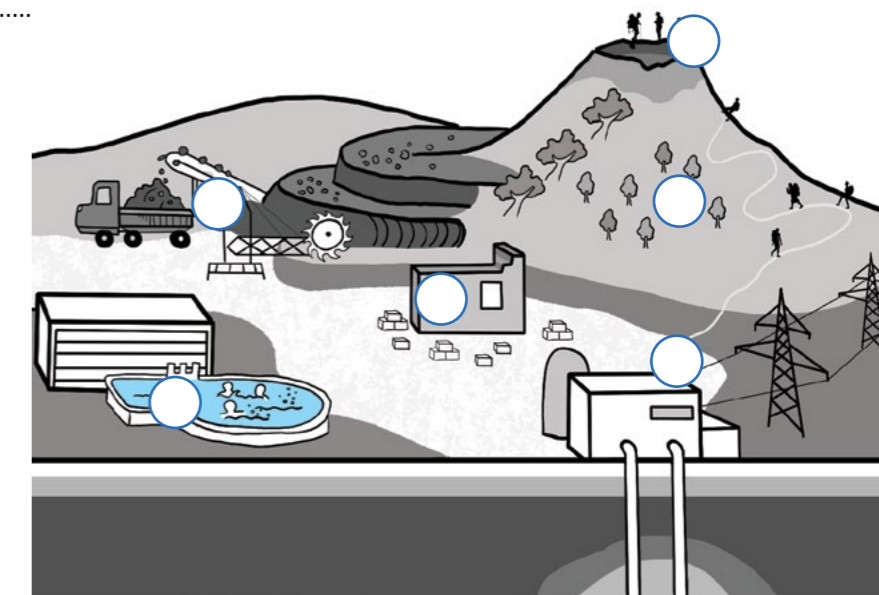
2 Ugnikalnių nauda

Šiame paveiksle vaizduojama, kaip žmonės gali išnaudoti ugnikalnius.

1. Praleistose sakinių vietose įrašyk tinkamus žodžius.

dirvožemiai / elektrai / rūdos / statybai / turistų / vanduo / vaisiai / tiesimui / šildymui / daržovės

2. Paveiksle į apskritimus įrašyk tinkamo teiginio skaičių.

- 1 Daug iš viso pasaulio atvyksta pasigrožėti ugnikalniais.
- 2 Prie ugnikalnių randama tokių išteklių kaip pemza, įvairių metalų ir siera.
- 3 Ugnikalnių šlaituose ir apylinkėse trykštantis turi gydomųjų ypatybių.
- 4 Vulkaninės uolienos tinka namų , kelių
- 5 Vulkaniniai yra labai derlingi. Juose puikiai auga ir
- 6 Žemės šilumą galima panaudoti ir gaminti.

